

การพัฒนาโปรแกรมการเสริมความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นางจินดา สุภาพโรจน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-570-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A DEVELOPMENT OF THE ENRICHMENT
PROGRAM ON THE LAW FOR
PRATHOM SUKSA SIX STUDENTS

Mrs.Chinda Suparbroch

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirments
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-570-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การพัฒนาโปรแกรมการเสริมความรู้เกี่ยวกับกฎหมายสำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โดย   นางจินดา สุภาพโรจน์
ภาควิชา   ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....*สนธิ ฤกษ์*.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สนธิ ฤกษ์สุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....*วรา ธีระจิตร*.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วรา ธีระจิตร)

.....*สมพงษ์ จิตระดับ*.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ)

.....*ศรินทร์ วิทยะสิรินันท์*.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ศรินทร์ วิทยะสิรินันท์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

นางจินดา สุภาพโรจน์ : การพัฒนาโปรแกรมการเสริมความรู้เกี่ยวกับกฎหมายสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (A DEVELOPMENT OF THE ENRICHMENT PROGRAM ON THE LAW
FOR PRATHOM SUKSA SIX STUDENTS) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ,
271 หน้า. ISBN 974-633-570-7

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมการเสริมความรู้เกี่ยวกับกฎหมายสำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างโปรแกรมเสริมความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ผลการ
วิจัยพบว่า

1. โปรแกรมการเสริมความรู้เกี่ยวกับกฎหมายสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วยเป้าหมาย, ลักษณะของโปรแกรม, นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย, เนื้อหากฎหมายเกี่ยวกับเด็ก, หลักการจัด
กิจกรรมการสอนกฎหมายตามแนวการจัดเหตุการณ์การสอน 9 ชั้นของกาเย, แผนการสอน, การประเมิน
ผลโปรแกรม
2. หลังการทดลองสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน พบว่าผลสัมฤทธิ์ในการ
เรียนกฎหมายของนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าเกณฑ์การประเมินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. หลังการเข้าร่วมโปรแกรมนักเรียนร้อยละ 96.66 เห็นว่าเนื้อหากฎหมายที่จัดให้เรียน
มีความน่าสนใจมาก และร้อยละ 80 เห็นว่าเนื้อหากฎหมายที่จัดให้เรียนมีความยากในระดับปานกลาง
ในด้านผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรมนักเรียนร้อยละ 83.33 มีความคิดเห็นว่ามีความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับกฎหมายที่เรียนในระดับมาก และร้อยละ 90 เห็นว่าการจัดโปรแกรมการเสริมความรู้เกี่ยวกับ
กฎหมายจัดได้เหมาะสม

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา .....

สาขาวิชา ..... ประถมศึกษา .....

ปีการศึกษา ..... 2538 .....

ลายมือชื่อนิสิต ..... *[Signature]* .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *[Signature]* .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ..... - .....

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C640573 : MAJOR ELEMENTARY EDUCATION

KEY WORD : PROGRAM/LAW/PRATHOM SUKSA SIX STUDENTS : A

DEVELOPMENT OF THE ENRICHMENT PROGRAM ON THE LAW FOR PRATHOM SUKSA
SIX STUDENTS. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. SOMPONG JITRADUB, 271 pp.
ISBN 974-633-570-7

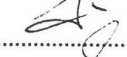
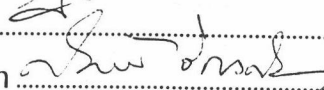
The purpose of this study was to develop the enrichment program on the law for Prathom Suksa six students. The findings were as follows :

1. The developed program consisted fo the goals of the program, the characteristics of the program, the target students, the content on laws for children, the principles of law, teaching based on nine instructional situation of Gagné, the lesson plans, and the program evaluation.

2. After being tried out on thirty Prathom Suksa six students, the achievement in learning laws by the students participating in the program was higher than the stipulated criterion score statistically significant at the level of .05

3. 96.66 percent of the subjects thought that the content of the laws taught was very interesting. As for the difficulty of the content, 80 percent of them thought that it was moderate. Besides this 83.33 percent of them felt that they understood most of the content taught. Concerning the program arrangement, 90 percent of them thought that it was appropriately arranged.

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา.....
สาขาวิชา ..... ประถมศึกษา.....
ปีการศึกษา ..... 2538.....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จและความเมตตาของ รศ.ดร. สมพงษ์ จิตระดับ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษาช่วยเหลือแก้ไข ให้คำแนะนำ ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนให้กำลังใจ และสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้แก่ ผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบ ขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์ล้นจี หะวานนท์ รศ. วิมลศิริ ชำนาญเวช และคุณจาศูรนต์ วรรณนวล ที่ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยในการเข้าพบและให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดเนื้อหาทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความ กรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณรศ. วารีย์ ถิระจิตร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร. ศรีนทร วิทยะสิรินันท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ที่เป็นประโยชน์ รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ

ขอขอบพระคุณศูนย์ข้อมูลสิทธิเด็ก เอเชีย เนืท และมูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก ที่ให้ความอนุเคราะห์ในด้านข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก และสื่อการเรียนการสอนกฎหมาย ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่มีส่วนในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัย และ ขอขอบคุณคุณสมมุ้ง คุณสุภาภรณ์ น้องเล็ก ที่ช่วยเป็นกำลังใจและช่วยเหลือด้าน กำลังทรัพย์แก่ผู้วิจัย

จินดา สุภาพโรจน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
วิธีดำเนินการวิจัย.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	14
บทที่ 2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
ตอนที่ 1 สิทธิและความต้องการพื้นฐานของเด็ก.....	16
1. สภาพปัญหาและข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเด็ก.....	16
2. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก.....	20
ตอนที่ 2 การเรียนรู้กฎหมายเพื่อคุ้มครองตนเองของเด็ก.....	22
1. ความสำคัญของกฎหมาย.....	22
2. การจัดประเภทของกฎหมายเกี่ยวกับเด็ก.....	25

	หน้า
สารบัญ (ต่อ)	
3. แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนกฎหมายในประเทศ...	27
4. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนกฎหมายในต่าง ประเทศ.....	29
ตอนที่ 3 ทฤษฎีการเรียนรู้ของกาเย.....	33
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	59
1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	59
2. การสร้างโปรแกรม.....	71
3. การทดลองใช้โปรแกรม.....	75
4. การประเมินผลโปรแกรม.....	78
5. การปรับปรุงแก้ไขโปรแกรม.....	78
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย	80
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	92
รายการอ้างอิง.....	101
ภาคผนวก.....	107
ประวัติผู้เขียน.....	271

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ตัวอย่างแสดงประเภทของผลการเรียนรู้	42
2. เหตุการณ์การสอนที่สัมพันธ์กับกระบวนการเกิดการเรียนรู้ภายใน	48
3. เทคนิคการแจ้งจุดประสงค์ในสมรรถภาพการเรียนรู้ที่ต่างกัน	50
4. แสดงประสบการณ์เดิมที่จำเป็นในแต่ละสมรรถภาพ	51
5. แสดงการเสนอสิ่งเร้า เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในแต่ละสมรรถภาพ	52
6. การให้แนวทางในการเรียนรู้ในสมรรถภาพที่ต่างกัน	53
7. การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ เฉลี่ยทางการเรียนหลังการเข้าร่วม โปรแกรมกับเกณฑ์การประเมิน	85
8. แสดงค่าร้อยละของผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ โปรแกรม	86
9. แผนผังการสร้างข้อสอบ	259
10. แสดงการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกและความยากง่ายของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน	262
11. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม	266
12. ข้อมูลเกี่ยวกับการมาเรียน-ขาดเรียนของนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรม	269

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. แสดงลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ของการเรียนรู้ทักษะเชาวน์ปัญญา.....	38
2. แสดงลำดับก่อน-หลัง งานการเรียนรู้ย่อย.....	43
3. รูปแบบทฤษฎีการเรียนรู้โดยกระบวนการจัดข้อมูล.....	45
4. กระบวนการเรียนรู้โดยมีสิ่งนำเข้าและสิ่งนำออกจากโครงสร้างของ กระบวนการจัดข้อมูล.....	46